

СПІЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИЦЬКИЙ ОРГАН
репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок
на національному рівні
(СПО об'єднань профспілок)

майдан Незалежності, 2, м. Київ, 01012,

Адреса для листування: вул. Шота Руставелі, 39-41, м. Київ, 01601
тел/факс (044) 278-53-06, тел.(044) 278-69-08, E-mail: spop@fpsu.org.ua

28.07.2016

№ 01-13/850-суд

На № _____ від _____

Міністру освіти і науки України

Гриневич Л.М.

Щодо погодження проекту
Закону України

Шановна Ліліє Михайлівно!

СПО об'єднань профспілок відповідно до Вашого листа від 14.07.2016 № 1/11-9331 розглянув проект Закону України «Про професійну освіту», розроблений та доопрацьований Міністерством освіти і науки України, та не підтримує з наступних причин.

В пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що він розроблений на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затверджених розпорядженням КМУ від 04.03.2015 № 213-р, прикінцевих положень Закону України від 01.04.2014 № 156-VI «Про вищу освіту», а також з урахуванням Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р, з метою створення умов для оперативності прийняття управлінських рішень щодо професійної освіти та її фінансового забезпечення.

Разом з тим, названі вище нормативні акти не містять безпосередніх передумов для розробки запропонованого проекту Закону окремо від базового Закону «Про освіту» та законів з питань реформування місцевого самоврядування. Натомість прикінцевими положеннями Закону України «Про вищу освіту» Кабінету Міністрів України доручено підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України проект нової редакції Закону України «Про професійно-технічну освіту». Розпорядженням КМУ від 04.03.2015 № 213-р затверджено План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році, пунктом 331 якого передбачено розроблення та подання КМУ одночасно проектів законів «Про освіту» та «Про професійно-технічну освіту».

Завдання, передбачені Концепцією, зокрема стосовно внесення зміни до Конституції України щодо розподілу повноважень між органами влади, створення у повному обсязі законодавчої основи для реалізації права

територіальних громад, сприятливих правових умов для широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування тощо, виконані не в повному обсязі.

Без виконання цих першочергових завдань Концепції виконання наступних заходів, у тому числі з питань реформування системи професійної освіти з передачею функцій управління органам місцевого самоврядування, на нашу думку, є передчасним.

Змінам у законодавстві про професійну освіту має передувати, крім конституційних та законодавчих змін з питань реформування органів місцевого самоврядування, прийняття нового базового закону «Про освіту».

У законопроекті не визначено, як розподілятимуться повноваження щодо управління, а відтак фінансування професійних закладів, яким чином відбуватиметься взаємодія між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, засновниками закладів професійної освіти, професійними об'єднаннями, громадськими об'єднаннями, роботодавцями, їх організаціями тощо, які у законопроекті визначені суб'єктами управління у сфері професійної освіти.

При передачі таких повноважень суб'єктам управління на місця не передбачено забезпечення державою їх належного фінансування, чого вимагає стаття 85 Бюджетного кодексу України, згідно з якою передача державою органам місцевого самоврядування права на здійснення видатків можлива лише за умови відповідної передачі фінансових ресурсів як у вигляді закріплених за відповідними бюджетами загальнодержавних податків і зборів або їх частки, так і трансфертів з Державного бюджету України. У зв'язку з цим неможливо погодитися з нормою щодо повноважень місцевих державних адміністрацій розміщувати регіональне замовлення на підготовку кадрів та щорічно формувати на бюджетний період показники обсягу видатків місцевих бюджетів на підготовку кадрів з професійною освітою.

Проектом Закону передбачено чотири нових типи професійно-технічних навчальних закладів (регіональні центри професійної освіти, професійні коледжі, професійні ліцеї, центри професійної підготовки) замість існуючих нині вісімнадцяти типів таких закладів, що тягне за собою необхідність їх реорганізації або ліквідації.

Питання забезпечення якості професійної освіти має залишатися повноваженням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, оскільки формування мережі професійно-технічних навчальних закладів державної форми власності з врахуванням пропозицій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування віднесено до його повноважень.

Неможливо погодитися з пропозицією щодо встановлення центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері освіти, обсягів освітньої субвенції та субвенції на підготовку робітничих кадрів «в межах бюджетних асигнувань», оскільки для повноцінного функціонування та надання якісної освіти потреба у видатках на функціонування професійних закладів має бути забезпечена в повному обсязі.

Не передбачені гарантії педагогічних та інших працівників цих навчальних закладів на оплату праці, пенсійне забезпечення тощо. Звужені права керівників закладів професійної освіти щодо перебування їх на цих посадах не більше двох термінів по 5 років.

Проектом закону не врегульовані питання забезпечення прав осіб, які навчаються, зокрема щодо їхнього стипендіального забезпечення, проживання у гуртожитках, харчування, забезпечення випускників професійних закладів, які вперше здобувають кваліфікацію певного рівня, першими робочим місцем тощо.

Слід також зауважити, що некоректною є норма щодо визначення закладу професійної освіти, як такого, яким надаються освітні послуги «на базі загальної середньої освіти», оскільки відповідно до статті 30 чинного закону «Про освіту» в Україні встановлюються такі її рівні як початкова загальна освіта (початкова школа), базова загальна середня освіта (основна школа), повна загальна середня освіта (старша школа).

Підтримуючи в цілому необхідність реформування професійно-технічної освіти, зауважуємо, що проблема якісної підготовки кваліфікованого працівника потребує комплексного вирішення. Важливим при цьому є питання ресурсного і матеріально-технічного забезпечення такого реформування.

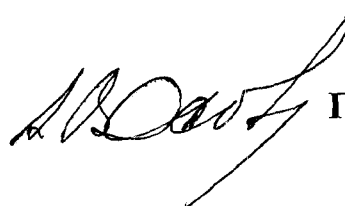
Для підвищення якості підготовки працівників та збільшення попиту на робітничі спеціальності необхідне підвищення оплати праці як педагогічним працівникам в навчальних закладах, так і майбутнім працівникам на підприємствах.

Відсторонення держави від процесу відродження професійно-технічної освіти, яка фактично знищена за останні роки, та перекладення цього завдання на місцеві органи влади за відсутності достатнього матеріально-технічного забезпечення призведе до її стагнації і остаточного занепаду в умовах нинішнього стану економіки.

З метою узгодження окремих позицій в питанні реформування системи професійно-технічної освіти пропонуємо створити робочу групу з числа представників профспілок, професійно-технічних навчальних закладів і організацій роботодавців.

З повагою

Голова СПО об'єднань профспілок

Г.В. Осовий